

ویژه

حمایت تلویحی اردوغان از معارضین سوری

«جسب طیب اردوغان» دیروز جمعه- گفت تروریست‌های سوریه به پیشروی خود ادامه می‌دهند، هدف پس از ادلب، حماه و حمص، دمشق است و امیدوار است این مسیر بدون حادثه ادامه یابد.

رجسب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه امروز گفت: ما به بشار اسد فراخوان داده بودیم که «بیباید آینده سوریه را با هم تعیین کنیم» متأسفانه در این مورد پاسخ مثبتی دریافت نکردیم.

طبق گزارش آنتالوی، اردوغان در حمایت علنی از تروریست‌ها افزود: «ادلب، حما، حمص و هدف البته دمشق است. پیشروی مخالفان همچنان ادامه دارد، امیدواریم این حرکت در سوریه بدون حادثه و به سلامت ادامه یابد.»

اردوغان افزود: لبنان در وضعیت بسیار دشواری قرار دارد. همه جا ویران شده است. درخواست‌های کمک وجود دارد. در زمانی که جهان سکوت کرده است، ما به کمک‌هایمان ادامه خواهیم داد.

دیپلماتیک

تقییح حمایت‌های او کر این از تحریر الشام

دستیار وزیر و مدیرکل اوراسیای وزارت امور خارجه گفت: تجارت غیرقانونی تسلیحات دریافتی از آمریکا توسط برخی مقامات اوکراینی و حمایت‌های این تسهیلات در میان دولت‌ها در رابطه با مقابله با تروریسم دانست و خواستار توقف فوری آن شد.

«جنتی دمیروچی‌لو» با اشاره به برخی گزارش‌ها در مورد تجارت غیرقانونی تسلیحات دریافتی از آمریکا توسط برخی مقامات اوکراینی و حمایت‌های این کشور از گروه‌های تروریستی شناسنامه‌دار بر سوریه، این اقدامات را نقض صریح تعهدات بین‌المللی دولت‌ها در رابطه با مقابله با تروریسم دانست و خواستار توقف فوری آن شد.

دستی و یادآور ماهیت خطرناک عناصر تروریستی – تکفیری در سوریه که از مدت‌ها قبل در فهرست گروه‌های تروریستی شورای امنیت سازمان ملل قرار دارند، استفاده از چنین گروه‌هایی جهت نام‌سازی منطقه غرب آسیا را سیاسی‌سازی غیراخلاقی و مغایر با همه اصول و موازین حقوق بین‌الملل توصیف و تأکید کرد: تجاری نبودن می‌دهد که ائتلاف با تروریسم، تنها موجب گسترش ناامنی و خشونت در جهان شده و دیر یا زود دامن حامیان آن را می‌گیرد.

دستیار وزیر و مدیرکل اوراسیای وزارت امور خارجه همچنین با تقبیح ادعاهای تکراری و بی‌اساس مقام‌های اوکراینی در مورد نقش ایران در منازعه اوکراین، که با نیت هم‌داستانی با رژیم نسل کش صهیونیستی و آمریکا و جلب حمایت‌های مالی و تسلیحاتی آمریکا و برخی دیگر از کشورهای اروپایی صورت می‌گیرد، مجددا موضع جمهوری اسلامی‌ایران را خاطر نشان و تصریح کرد: جمهوری اسلامی‌ایران از ابتدا مخالفت خود را با جنگ اعلان کرده، هیچ مداخله‌ای در این منازعه نداشته و همواره طرف‌ها را به گفت و گو برای یافتن راه‌حلی دیپلماتیک برای اختلافات خود دعوت کرده است.

رویداد

ناخر سندی تهران از موضع گیری فرانسه درباره بر تاب ماهواره ایرانی

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان گفت: ابراز نگرانی امانوئل مکرون رئیس جمهور فرانسه نسبت به ناآمنندی موشکی ایران یا فعالیت‌های هستم‌ای صلح‌آمیز ایران هیچ مبنای منطقی ندارد.
سند اعلام کرد: «فرانس می‌تواند این موضوع را با اقدامات غیرقانونی و تهدید پیش‌دستانه در سوریه با هماهنگی با دولت اسد تأکید کرده اند. موضع گیری عجیب «سید مقتدی صدر» رهبر جریان صدر مبنی بر عدم مداخله عراق هم یک وضعیت پیچیده را رقم زده‌است.

رئیس دستگاه دیپلماسی ایران در آستانه نشست سه جانبه اش با وزیران خارجه عراق سوریه و بغداد در بغداد در اظهاراتی به خبرنگاران گفت که اوضاع ویژه در سوریه، رایزنی درباره آن را ضرورت بخشیده است.

رئیس دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی‌ایران افزود که به طور معمول از طریق این رایزنی‌ها، اقدامات و تلاش‌ها راه حل‌های مختلفی ارائه می‌شود و هدف از این دیدارها نیز ایجاد یک بستر برای تصمیم مشترک به منظور حل بحران‌ها است.
عراقچی پیش از نشست سه‌جانبه وزرای امور خارجه با «محمد شیاع السودانی» نخست‌وزیر عراق دیدار و رایزنی کرد. وزیرامورخارجه ایران در این گفت‌وگو تأکید کرد که «نچه در سوریه رخ می‌دهد، جدا از اتفاقات غزه و لبنان نیست.»

دفت‌ر اطلاع رسانی نخست وزیری عراق در انتشار بیانیه ای به نقل از محمد شیاع السودانی آورده است که موضع رسمی‌بغداد در قبال سوریه ثابت است که همانا وحدت سوریه و امنیت و ثبات در آن است.

وزیر امور خارجه روسیه گفت: برخی کشور قصد دارد در نشست آتی که در آستانه با ایران و ترکیه درباره چگونگی قطع کانال‌های تأمین مالی و تسلیحاتی گروه‌های اسلام‌گرا در سوریه گفتگو کند.

به گزارش ریائوسوستی، سرگئی لاوروف در مصاحبه‌ای با تاکر کارلسون خبرنگار آمریکایی افزود، ما می خواهیم در این مورد با شرکای خود در این روند صحبت کنیم، که چگونه کانال‌های تأمین مالی و تسلیحاتی این گروه‌ها را قطع کنیم.

وی اظهار داشت: بر اساس اطلاعات در دسترس عموم، آمریکایی‌ها، انگلیسی‌ها و برخی دیگر از کشورها از جمله حامیان این

حمله به دومین شهر بزرگ سوریه ممکن است شهرت روسیه را به عنوان یک بازیگر جهانی خدشه‌دار کند.

به نوشته گاردین ، دیوارهای دفتر ارتش سوریه در حلب با تصاویری از کرملین تزئین و پرچم‌های روسیه و سوریه در کنار هم به نمایش گذاشته شده بودند. روی میزها، اسنادی که همکاری بین دو کشور را توضیح می‌دادند، بر جای مانده بودند - نشانه‌هایی از عقب‌نشینی شتاب‌زده نیروهای بشار اسد زمانی که شورشیان در آخر هفته به دومین شهر بزرگ سوریه نزدیک شدند.

کلیپ کوتاه‌سی که به صورت آنلاین منتشر شده است، در دفتر مشاوران روسی اینکه شورشیان در یک حمله غافلگیرانه آن را تصرف کردند. این کلیپ نشان‌دهنده تهدید فزاینده‌ای است که متوجه حکومت اسد و در نتیجه جایگاه استراتژیک مسکو در سوریه و کل منطقه است.

حلب از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۶ صحنه نبردهای شدید و ویرانگر بود، زمانی که جنگ داخلی سوریه در اوج خود قرار داشت.

در سال ۲۰۱۶، یک سال پس از پیوستن نیروهای روسی به صف نیروهای اسد، رئیس‌جمهور سوریه توانست شهر را بازپس بگیرد و شورشیان را مجبور به فرار کند.

مباران هوایی بی‌امان، در مسکو جوشن گرفته شد و نتایجان کشور مشتاق بودند تا اعتبار این موقفیت نظامی‌را به نام خود ثبت کنند.

گروه دیپلماسی– الهام یلمی:

وزیرامورخارجه ایران در چارچوب نگرانی‌های تهران درباره وضعیت سوریه ، پس از سفر هفته گذشته به دمشق و آنکارا راهی بغداد شده است.
عصر دیروز رایزنی فشرده وزرای خارجه عراق ، سوریه و ایران برگزار شد. وزیر امور خارجه با اشاره به اینکه در توافق با مقامات عراقی، رایزنی‌های پیش‌ستری در موضوع سوریه خواهیم داشت، گفت: ایران آمادگی کامل برای حمایت از دولت، مرسوم و ارتش این کشور در حدی که لازم باشد، را دارد.

تهران و بغداد معتقد هستند که فعال شدن تروریسم‌تکفیری تنها به سوریه محدود نخواهد شد و به کشورهای پیرامونی سوریه سیرات خواهد کرد. نگرانی‌های مشترک منجر به رایزنی‌های آشکار و پنهان طرفین شده‌است.

در همین چارچوب نخست وزیر عراق شخصا با «بشار اسد» رئیس جمهوری سوریه، «رجب طیب اردوغان» رئیس جمهوری ترکیه و «هک عبدالله دوم» پادشاه اردن به عنوان کشورهای همسایه سوریه، درباره اوضاع کشورش صحبت کرد و نسبت به روند تحولات و اثرات آن بر کشورهای پیرامونی ابراز نگرانی کرده است. خط و نشان «جولانی» رهبر تروریست‌های تکفیری «تحریر الشام» برای حشدالمشعی و عراق نشان حامیان آن در معارضین سوریه درباره مداخله مقاومت عراق است. رهبران سیاسی عراق نسبت به تحولات سوریه ابراز نگرانی کرده اند و دولت عراق در این راستا با تحکیم استحکامات خود با سوریه و اعزام حجم عظیمی‌از نیروها و تسلیحات، از انعکاس تحولات سوریه به داخل عراق نگران است.

همزمان در داخل عراق برخی از جریان‌های سیاسی و گروه‌های مقاومت اسلامی‌عراق خواهان مداخله در اوضاع سوریه شده و آن را در راستای منافع ملی عراق دانسته و گفته اند که دیر یا زود، تروریست‌ها خاک عراق را تهدید خواهند کرد و برای همین بر ضرورت اقدامات پیش‌دستانه در سوریه با هماهنگی با دولت اسد تأکید کرده اند.
موضع گیری عجیب «سید مقتدی صدر» رهبر جریان صدر مبنی بر عدم مداخله عراق هم یک وضعیت پیچیده را رقم زده‌است.

سفر مبتنی بر نگرانی‌های مشترک

سفر «سید عبید عراقچی» به بغداد مبتنی بر نگرانی‌های مشترک ایران و عراق مورد توجه قرار گرفته‌است.
اینک یکی از مباحث جنجالی، موضوع مداخله مستقیم کشورهای منطقه در سوریه برای حفاظت از دولت قانونی «بشار اسد» در برابر گروه‌های تروریستی مورد حمایت آمریکا و رژیم صهیونیستی است. روسیه از جمله کشورهایی است که به عنوان متحد

گروه‌ها در سوریه هستند.

وزیر امور خارجه روسیه گفت: برخی کشور قصد دارد در نشست آتی که در آستانه با ایران و ترکیه درباره چگونگی قطع کانال‌های تأمین مالی و تسلیحاتی گروه‌های اسلام‌گرا در سوریه گفتگو کند.

به گزارش ریائوسوستی، سرگئی لاوروف در مصاحبه‌ای با تاکر کارلسون خبرنگار آمریکایی افزود، ما می خواهیم در این مورد با شرکای خود در این روند صحبت کنیم، که چگونه کانال‌های تأمین مالی و تسلیحاتی این گروه‌ها را قطع کنیم.

وی اظهار داشت: بر اساس اطلاعات در دسترس عموم، آمریکایی‌ها، انگلیسی‌ها و برخی دیگر از کشورها از جمله حامیان این

حمله به دومین شهر بزرگ سوریه ممکن است شهرت روسیه را به عنوان یک بازیگر جهانی خدشه‌دار کند.

به نوشته گاردین ، دیوارهای دفتر ارتش سوریه در حلب با تصاویری از کرملین تزئین و پرچم‌های روسیه و سوریه در کنار هم به نمایش گذاشته شده بودند. روی میزها، اسنادی که همکاری بین دو کشور را توضیح می‌دادند، بر جای مانده بودند - نشانه‌هایی از عقب‌نشینی شتاب‌زده نیروهای بشار اسد زمانی که شورشیان در آخر هفته به دومین شهر بزرگ سوریه نزدیک شدند.

کلیپ کوتاهی‌سی که به صورت آنلاین منتشر شده است، در دفتر مشاوران روسی اینکه شورشیان در یک حمله غافلگیرانه آن را تصرف کردند. این کلیپ نشان‌دهنده تهدید فزاینده‌ای است که متوجه حکومت اسد و در نتیجه جایگاه استراتژیک مسکو در سوریه و کل منطقه است.

حلب از سال ۲۰۱۶، یک سال پس از پیوستن نیروهای روسی به صف نیروهای اسد، رئیس‌جمهور سوریه توانست شهر را بازپس بگیرد و شورشیان را مجبور به فرار کند.

مباران هوایی بی‌امان، در مسکو جوشن گرفته شد و نتایجان کشور مشتاق بودند تا اعتبار این موقفیت نظامی‌را به نام خود ثبت کنند.

نشست وزرای خارجه عراق، سوریه و ایران بر گزار شد

تدارک گسترش حمایت از سوریه

دولت بشار اسد در روزهای گذشته در کنار نیروهای ارتش سوریه با جنگنده‌های خود در برخورد با مواضع تروریست‌ها نقش داشته و تنها به روند دیپلماسی اکتفا نکرده است.

گزیننه مداخله مستقیم علیه تروریست‌های تکفیری گزیننه جدی کشورهای همسایه برای دفاع از دمشق است اما فعلا رایزنی‌های اضطراری دیپلماتیک با

وزیر امور خارجه تصریح کرد: تداوم ناامنی و بی‌ثباتی در سوریه تهدیدی برای امنیت همه کشورهای منطقه است چرا که گروه‌های تروریستی – تکفیری با حمایت رژیم صهیونیستی و آمریکا برنامه درازمدتی برای ایجاد هرج و مرج و خشونت در منطقه طراحی کرده‌اند.

وزیر امور خارجه تصریح کرد: تداوم ناامنی و بی‌ثباتی در سوریه تهدیدی برای امنیت همه کشورهای منطقه است چرا که گروه‌های تروریستی – تکفیری با حمایت رژیم صهیونیستی و آمریکا برنامه درازمدتی برای ایجاد هرج و مرج و خشونت در منطقه طراحی کرده‌اند.عراقچی افزود: برای دولت و مردم عراق با توجه به تجربه تلخ و البته گران‌سنگی که در جریان مبارزه موثر با تروریسم داعشی کسب کردند، تهدید تروریسم بسیار بیش‌تر از دیگران قابل درک است و طبیعی است که ایران و دیگر کشورهای منطقه تمایل به افزایش

فواد حسین وزیر خارجه عراق نیز در این دیدار با تأکید بر موضع اصولی این کشور در حمایت از تمامیت سرزمینی و حاکمیت ملی سوریه و مقابله این کشور با تروریسم، خطر تروریسم در برای دولت و مردم عراق ملموس دانست و گفت که عراق تحرکات گسترده دیپلماتیک در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی را جهت جلب حمایت برای مقابله با تروریسم تکفیری آغاز کرده است.

رایزنی وزرای خارجه عراق و سوریه

دفتر اطلاع رسانی وزارت امور خارجه عراق با انتشار بیانیه ای اعلام کرد که در این دیدار وزیران امور خارجه سوریه و عراق

لاوروف در آستانه نشست دوحه تأکید کرد

هشدار درباره تبعات حمایت از تحریر الشام

ملاقات کنیم. من امیدوارم که بتوانیم در حاشیه کنفرانس بین‌المللی در دوحه ملاقات کنیم

وزیر امور خارجه روسیه با هدف شرکت در مجمع بین‌المللی دوحه فورم شامگاه پنجشنبه ۱۵ آذرماه وارد دوحه پایتخت قطر شد. بنا بر این گزارش، مجمع بین‌المللی دوحه (فورم) هفتم تا هشتم دسامبر ۲۰۲۴ (۱۷ و ۱۸ آذرماه ۱۴۰۳) در پایتخت قطر برگزار می‌شود.

در همین حال، یک منبع دیپلماتیک در گفت و گو با ریائوستی گفت: وزرای خارجه روسیه، ایران و ترکیه قرار است امروز (شنبه) در دوحه در چارچوب روند آستانه دیدار کنند

مداخله روسیه به پوتین اجازه داد تا جایگاه قدرت زرنگی را که از زمان به قدرت رسیدن در سال ۲۰۰۰ در جستجوی آن بود، به دست آورد و جای پای روسیه را در خاورمیانه تثبیت کرد - و او را به دستیابی جایگاه بیشتر شومیکر کرد.

نیکیتا سماسگین، کارشناس سیاست خارجی روسیه در خاورمیانه گفت: «مداخله در سوریه برای روسیه و حس نقش آفرینی آن در صحنه جهانی مهم بود. این اقدام تحت عنوان بازگشت روسیه به عنوان یک قدرت بزرگ صورت گرفت، که به طور مداوم بر آن تأکید می‌شد. وی افزود: «این نقش آفرینی نه تنها معادلات در خاورمیانه را تغییر داد بلکه درک خبیگان روسی را نیز عوض کرد.

سوریه به مبدان آزمایشی برای استفاده پوتین از یوگنی بریگووین و گروه شبه‌نظامی‌واکتر تبدیل شد، که نه تنها در عملیات‌های زمینی شرکت کردند بلکه روابط تجاری با خبیگان سوری برقرار ساختند. این استراتژی به مسکو اجازه داد تا حضور نظامی خود و توافقت در این منازعه را به حداقل برساند.

پوتین با استفاده از مجموعه‌ای از ابزارهای سیاسی، نظامی و اقتصادی برای حمایت از رهبران محلی، همان استراتژی را در حدود دوازده کشور آفریقای، از موزامبیک گرفته تا

لیبی به کار برد. زمانی که روسیه در فوریه ۲۰۲۲ تمرکز و منابع نظامی خود را به حمله به اوکراین معطوف کرد، کرملین سعی کرد با کمترین تلاش و سرمایه‌گذاری، وضعیت موجود در سوریه را حفظ کند.

مقاومت

تاکید حشدالشعبی بر آمادهباش نظامی

رئیس سازمان الحشد الشعبی گفت که وقتی محرک تحولات در سوریه، گروه‌های تروریستی هستند، نمی‌توانیم ساکت بنشینیم و دست روی دست بگذاریم.

«فالح فیاض» روز جمعه در موصل مرکز استان نینوا در شمال عراق در همایشی تحت عنوان «ثبات در عراق» گفت که «تحولات داخلی سوریه به ما از تباطی ندارد اما وقتی که محرک این تحولات گروه‌های تروریستی هستند نمی‌توانیم دربرابر آن ساکت بنشینیم و دست روی دست بگذاریم و نسبت به آن بی‌مبالات باشیم.» وی اضافه کرد که «عراق در امور داخلی سوریه هیچ دخالتی ندارد و موضع دولت عراق نیز دخالت نکردن در امور داخلی سوریه است.»

رئیس سازمان الحشد الشعبی ادامه داد: «ما نسبت به آن آنچه در سوریه رخ می‌دهد باید بر حذر باشیم زیرا امکان ندارد خانه همسایه‌ات، آتش بگیرد و تو نسبت به آن بی‌توجه باشی.» وی ادامه داد که عراق در چارچوب ضوابط بین المللی، نسبت به تحولات سوریه ابراز نگرانی کرده است.

فیاض با تکذیب تبلیغاتی که در روزهای اخیر درباره مداخله الحشد الشعبی در اوضاع سوریه منتشر شده است گفت که عراق در قبال تحولات سوریه یا به صورت جمعی با مشارکت همه نیروهای مسلح عمل می‌کند یا نمی‌کند.

رئیس سازمان الحشد الشعبی خاطر نشان کرد که امروز گروه‌های مسلح دارای تابعیت ترک در سوریه تحت عنوان امنیت ملی ترکیه مداخله می‌کنند و آمریکا هم تحت عنوان امنیت ملی آمریکا در اوضاع سوریه دخالت می‌کند و منطقی نیست که عراق حضور نداشته باشد.

وی تأکید کرد که سوریه عمق امنیتی و حیاتی برای عراق است و بیش از هر کشور دیگری، عراقی از اوضاع در منطقه باشد، دو وزیر عراقی و سوری در این مداخله را در اوضاع سوریه دارد.

وی با اشاره به بازدیدهای مکرر خود از نیروهای الحشد الشعبی و دیگر یگان‌های مسلح عراق در نوار مرزی این کشور با سوریه گفت که برای مقابله با هر خطر احتمالی از داخل خاک سوریه آمادگی کامل داریم.

امنی

افزایش ذخایر اورانیوم ایران

خبرگزاری رویترز به نقل از «رافائل گروسو» مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ادعا کرد که ظرفیت تولید اورانیوم غنی شده با خلوص ۶۰ درصد در ایران به طور چشمگیری افزایش یافته است.

رویترز مدعی شد که آقای گروسو به این خبرگزاری اعلام کرده است که ظرفیت تولید اورانیوم ۶۰ درصد در ایران «هفت، هشت برابر و یا شاید بیشتر» خواهد شد. بنابر این گزارش، ایران از پیش از این، ۵ تا ۷ کیلوگرم اورانیوم ۶۰ درصد در ماه تولید می‌کرد. رویترز هفته پیش نیز ادعا کرد که مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارشی برای اعضای شورای حکام از تصمیم ایران برای نصب سانتریفیوژهای بیشتر در مراکز هسته‌ای نظنز و فردو خبر داد. در این سند محرمانه که در اختیار اعضای شورای حکام قرار گرفته و فراهزایی از آن به رویت رویترز رسیده، ادعا شده است که ایران تعدادی از سانتریفیوژهایی را اخیرا در این مراکز نصب کرده بود وارد مدار کرده است.

این گزارش ادعایی می‌افزاید: ایران به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی اطلاع داد که قصد دارد اورانیوم خام را به هشت اَشبار سانتریفیوژ آی‌آی-۶ که اخیرا در فردو نصب شده‌اند، تزریق کند تا اورانیوم را تا خلوص پنج درصد غنی‌سازی کند. این گزارش‌ها در حالی منتشر می‌شود که جمهوری اسلامی ایران در واکنش به قطعنامه اخیر شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از راه‌اندازی سانتریفیوژهای جدید و پیشرفته در مراکز هسته‌ای کشور خبر داده بود.

جامعه‌جهانی

استماع نظر مشورتی ایران در لاهه درباره تغییرات اقلیمی

نماینده کشورمان در جلسات استماع دیوان بین‌المللی دادگستری در خصوص تعهدات دولت‌ها در زمینه تغییرات اقلیمی، نظر مشورتی جمهوری اسلامی‌ایران را ارائه کرد.

«سید علی موسوی»، مدیر کل حقوقی بین‌المللی وزارت خارجه در بیانیه شفاهی کشورمان در جلسات استماع دیوان بین‌المللی دادگستری برای صدور نظر مشورتی راجع به تعهدات دولت‌ها در زمینه تغییرات اقلیمی، ضمن اشاره به اینکه جمهوری اسلامی‌ایران از هزینه‌ای که تغییرات اقلیمی بر جهان تحمیل کرده مستثنا نبوده است، گفت: ماهیت، دامنه و تبعات تغییرات اقلیمی، به ویژه در پرتو تفکیک بین دولت‌های در حال توسعه و توسعه یافته، مستقیماً به شمول و سطح تعهدات دولت‌ها وابسته است. نماینده کشورمان با اشاره به ارتباط تمامی تعهدات کشورها در زمینه تغییرات اقلیمی در پرتو اسناد مرتبط و بسا تأکید بر احترام به حاکمیت ملی کشورها افزود: اصول «مسئولیت مشترک اما متفاوت»، «انصاف» و «همکاری بین‌المللی» مبنای شایسته‌ای برای هر گونه تفسیری از تعهدات مزبور می‌باشند.

موسوی افزود: بر این اساس، دولت‌های توسعه یافته که در گنار به توسعه سهم معده‌ای در انتشار گازهای گلخانه‌ای داشته‌اند، ملزمند نسبت به تعهدات خود در انتقال فناوری، حمایت مالی و ظرفیت سازی اقدام نمایند. همچنین، هر گونه اقدام در جهت ممانعت از ارائه کمک‌های مکشور ناقص تعهدات کشورها ذیل کنوانسیون تغییرات اقلیمی‌است.
نماینده ایران با تصریح به غیرقانونی بودن اقدامات قهرآمیز یکجانبه، تأکید کرد: اتخاذ این‌گونه اقدامات توسط کشورهای توسعه یافته مغایر با تعهدات آنان طبق رژیم حقوقی تغییرات اقلیمی‌و مانع انجام تعهدات دولت‌ها در ارتباط با تغییرات اقلیمی‌است.
جلسات استماع دیوان بین‌المللی دادگستری در جریان رسیدگی به نظر مشورتی دیوان در خصوص «تعهدات دولت‌ها در رابطه با تغییرات اقلیمی» از تاریخ ۱۲ آذر ۱۴۰۳ در لاهه آغاز شده و تا ۲۳ آذرماه ادامه خواهد داشت. در جریان رسیدگی به این نظر مشورتی، بیش از یکصد دولت و سازمان بین‌المللی به ارائهٔ بیانیه شفاهی خواهند پرداخت.